

ЕКОЛОГІЧНА РЕКОНСТРУКЦІЯ ЯК ЕФЕКТИВНИЙ ІНСТРУМЕНТ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОЛОГО-ЗБАЛАНСОВАНОГО СТАНУ МІСТА

О.В. Балусьва, к.держ.упр., доцент

Донецький державний університет управління, Донецьк

У стійкому розвитку міста на одному з перших місць стоїть проблема створення здорового, екологічного, стійкого міського середовища, яке безпосередньо впливає на стійкість міського життя. Враховуючи екологічний стан сучасних міст, вкрай необхідним є проведення заходів, спрямованих на підтримку належного рівня екологічної безпеки.

Останнім часом отримала певний розвиток концепція створення міст з екологічним середовищем, але у дослідників відсутній єдиний концептуальний підхід. Окремі дослідники вважають, що майбутнє екологічне місто – це перш за все, компактне місто, так як щільне розселення дозволить знизити забруднення від автомобільного транспорту, забезпечить пішохідний доступ, збереже частину природи в природному стані. Проте, інша точка зору базується на тому, що зростання «етажності» має бути обмеженим, а важливі для здорового середовища транспортні проблеми мають вирішуватись шляхом створення густої мережі суспільного (в основному підземного) електротранспорту. Слід зазначити, що на сьогодні отримали широкий розвиток окремі напрямки екологізації міського середовища, а саме: використання екологічних матеріалів, біоархітектура, підземне будівництво, фітомеліорація. Але незважаючи на це, поки що відсутні і не вироблені єдині підходи до широкого використання комплексу екологічних рішень для великих техногенно - навантажених міст.

Перед тим, як вести мову про екологічну реконструкцію, наведемо цілі стійкого розвитку населених пунктів і облаштування територій, які визначають як: комплексний розвиток і екологічну реконструкцію міських сільських і інших населених пунктів, урбанізованих територій; поліпшення житлової забезпеченості і умов мешкання населення; вдосконалення систем соціальної інфраструктури, включаючи організацію сучасних місць відпочинку і систем оздоровлення населення; формування екологічно безпечних виробничої, транспортної і інженерно-технічної інфраструктур; збереження і відродження об'єктів історико-культурної спадщини; вдосконалення процесів регулювання землекористуванням.

Для Донецька як крупної урбанізованої території, поки що далекої від стану стійкого розвитку, яка підпадає під вплив багатьох екологічних проблем, характеризується значною концентрацією промислового виробництва, є зоною інтенсивних техногенних впливів, рух до стійкого розвитку є виключно актуальним. Для вирівнювання екологічного стану потрібно впровадження ефективних моделей, методів, інструментів в напрямку екологізації міста, приведення господарської діяльності у відповідність із загальними екологічними законами, правилами і принципами.

Основні напрями діяльності в забезпеченні стійкого розвитку населених пунктів і облаштуванні територій полягають у наступному:

- забезпечення розвитку міст і прилеглих до них територій за рахунок комплексного і ефективного вирішення завдань удосконалення виробничої, соціальної, транспортної і інженерно-технічної інфраструктур, оптимізації довкілля и проведення екологічної реконструкції;

- вдосконалення просторової організації населених пунктів, їх архітектурної подоби, підвищення естетичних якостей забудови, їх благоустрою і озеленення;

- вживання переважно "чистих технологій" при впровадженні нових технологій стійкого розвитку населених пунктів і облаштування територій;

- забезпечення розвитку виробничих зон і промислових комплексів при раціональному використанні наявних природних матеріальних і людських ресурсів, новітніх і наукоємких технологій екологічно безпечних джерел енергії; вдосконалення системи збору, видалення і знешкодження твердих побутових і промислових відходів, включаючи токсичні відходи і, які є важкими для переробки.

Зазначені напрями частково відображають сутність процесу екологізації.

Під екологізацією міста розуміють процес впровадження технологічних, управлінських і правових методів і рішень, які дозволяють підвищити ефективність використання природних ресурсів і зберегти при цьому якість навколишнього середовища території, а також в результаті яких процеси розвитку суспільства і підприємств промисловості, що розташовані на території, протікають при максимальному збереженні екологічної рівноваги з навколишнім середовищем без його наднормативного забруднення.

Стосовно питання підвищення рівня екологічної безпеки окремої урбанізованої території - міста, то, на наш погляд, є доцільним використовувати таке поняття як «екологічна реконструкція».

Екологічна реконструкція міста охоплює екологічне оздоровлення природних комплексів та створеного людиною життєвого середовища, екологізацію навколишнього середовища і територій, що експлуатуються, а також передбачає комбінування і кооперування передових досягнень науки та технологій, сучасних інструментів еколого-економічного управління, які реалізуються шляхом здійснення заходів, що забезпечують екологічну безпеку території міста на основі сталого розвитку.

Виходячи з того, що на міській території відбувається інтенсивне використання природних ресурсів, при цьому змінами піддаються всі природні компоненти, то на сьогоднішній день найбільш важливим є питання комплексної оцінки стану навколишнього середовища. При цьому зазначимо, що важливе місце при здійсненні процесу екологізації, формуванні програм екореконструкції займає правильно визначений екологічний стан міста.

Цілком слушною є думка [1], що проведення екологічної реконструкції міст та екореставрації ландшафтів неможливо без еколого-містобудівних, архітектурно-просторових і господарських рішень, аналізу тенденцій зміни екологічної ситуації в місті. Для оперативного прийняття яких має велике значення екологічне картографування міських територій.

Екологізація міст має виступати основою в напрямі забезпечення їх стійкого розвитку. Екологічна реконструкція є одним із інструментів екологізації, яка передбачає здійснення заходів, спрямованих на забезпечення екологічної безпеки міста. Для проведення екологічної реконструкції, необхідна наявність відповідної інформаційної бази щодо стану об'єктів, наявності забруднень, стану природних ресурсів для цього доцільним є застосування екологічного картографування.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Тетиор А.Н. Городская экология / Александр Никаноровия Тетиор // учебн.пособие.- 3-е изд. – М. : Издательский центр «Академия», 2008. – С. 31-32.